

Vytautas Landsbergis

TERÇA-FEIRA, 30 DE JULHO DE 1991

O ESTADO DE S. PAULO — 7

VALSTYBĖS DIENA

Atėjo įžymi, svarbi istorinė diena. Ją kruopščiai atsekė ir nustatė istorikas Edvardas Gudavičius, ją neseniai įtvirtino įstatymu kaip Lietuvos Valstybės dieną — prieš 738 metus jau suvienytos lietuvių valstybės vadovas Mindaugas tapo karūnuotu krikščionišku Lietuvos karalium.

Tada tai reiškė ne vien Apaštaly Sosto, bet ir tikrą tarptautinį Valstybės pripažinimą. Jis šiandien turi būti matomas ano meto krikščioniškosios Europos mastu, nes Naujasis Pasaulis, vėliau nejučiom pavadintas Amerika, tada dar tebebuvo neatrastas. Toliau Rytai — beveik nežinomi; dar nebuvo gimę viso apvalaus pasaulio atradėjai Vasko de Gama, Kolumbas ir Magelanas.

O Lietuva jau buvo; ji ėmė į savo globą Rytų klajūnų puolamas vakarines slavų žemes ir kovojo su šarvuotų Vakarų grobikų ekspansija. Lietuva jau tąsyk grūmėsi ne vien ginklu, bet ir politiškai — priimdama krikštą iš Vakarų ir tuo būdu pasiekdama pirmąjį tarptautinį pripažinimą. Taip Lietuva naikino užpuolikų pasiteisinimus, neva jie žudo laukinius, nesuprantančius, kaip reikia gyventi. Ne, užpuolikai nešė tik mirtį, o kraštas gynėsi — ir gyventojai, ir valdovai — ir tai savigynai reikėjo sukurti valstybę.

Šiandien verta susimąstyti, kiek kartų savo istorijoje esame apgynę, įtvirtinę, išplėtę ir vėl praradę valstybingumą. Lietuva stiprėdavo ir klestėdavo dėka savo žmonių sugebėjimo dirbti, kovoti, valdyti ir susitarti, nepaisant kokio nors tautybių arba tikėjimų skirtumo. Ir Lietuva silpnėdavo ir žlugdavo, kai sumenkėdavo jos žmonių dorovė ir pilietinė atsakomybė, kai viršų imdavo giminaičių ardymas ir valdančiųjų pasileidimas, nepelnytos naudos arba tuščios garbės vaikymasis.

Karalius Mindaugas po dešimties metų buvo nužudytas, nes kiti Lietuvoje labai norėjo valdžios. Prasidėjo suirutė, nauji kaimynų puolimai ir tarpusavio kovos; būsimiems Lietuvos valdovams — Traideniui, Vytautui, Gediminui, valdantiems iš Kernavės, Trakų ir karališkojo miesto Vilniaus, teko pradėti beveik iš naujo.

Daug sykių Lietuva kėlėsi beveik iš naujo, betgi atsiremndama į pranokėjų darbus. Šimtus metų mūsų dainose by-

Rússia reconhece independência lituana

MOSCOU — A Federação Russa reconheceu ontem a independência da Lituânia — proclamada a 11 de março de 1990 — por meio de um tratado assinado no Parlamento russo pelo presidente Boris Yeltsin e por seu colega lituano Vytautas Landsbergis.

“Reconhecemos a declaração de independência da República da Lituânia”, afirmou Yeltsin em entrevista, logo depois da cerimônia, que coincidiu com a chegada do presidente dos Estados Unidos, George Bush, a Moscou para a conferência de cúpula com o presidente da União Soviética, Mikhail Gorbachev.

O texto do tratado que disciplina a nova relação entre as duas repúblicas destaca em seu artigo primeiro que a “Federação Russa e a Lituânia se reconhecem mutuamente como Estados soberanos de acordo com suas atas fundamentais de so-

berania”. O documento denuncia o que chama de “anexação ilegal” da Lituânia pela União Soviética em 1940.

“Passamos por momentos difíceis e penosos, porém as relações entre nossas nações serão civilizadas e regidas pelas normas do Direito Interenacional”, acrescentou Yeltsin.

Landsbergis, por sua vez, exortou os dirigentes dos países ocidentais a seguir o exemplo russo.

A Lituânia começou a se distanciar da URSS a partir de 1989, quando declarou a supremacia de suas leis sobre as soviéticas e instituiu o pluripartidarismo. Em fevereiro, um plebiscito ratificou a declaração de independência, provocando uma intervenção armada da URSS.

Segundo Yeltsin, o acordo bilateral deverá “tirar do ponto morto” as negociações entre o Kremlin e a república báltica.

Tropas de Moscou na central telefônica da Lituânia: o objetivo era procurar armamento

lojo Tėvynės meilė, jos naujų gynėjų prisiminimas.

“Neveltui bočiai tave taip gynė”, — sakė priešpaskutiniojo Atgimimo dainius Maironis apie vienintelę, brangią, kad ir suvargusią mūsų Tėvynę Lietuvą, ir dainuojame tuos žodžius iki šiol.

Juose — ir pasižadėjimas ginti ir kurti. Ištikimybė Lietuvos palikimui, kuris ateina iš amžių glūdumos, iš Saulės ir Durbės kautynių laikų, iš Mindaugo krikšto ir karūnacijos iškilnių, o žinome, kad jau tada buvo statoma Vilniaus Katedra. Mažai būtume verti, savęs išsižadėję, todėl ir neišsižadėsime.

SEMĀNARIŖS

MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUANIA"

Rua Juventus, 28 - Parque da Moóca
03124 SÁO PAULO. - SP. - BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

• Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr\$.4.000,00	Atskiro numerio kaina: Cr\$.100,00
• Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.	Į P. Ameriką, oro paštu: 45 Dol.
• Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.	Į tolimus kraštus: 75 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS: Cr\$.10.000,00	Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$.10.000,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: Cr\$.500,00	
• Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija tvarko savo nuožiūra.	
• Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.	
• Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.	

DABARTIES ĮVYKIAI LIETUVOJE

Buvo užėmę telefono ir telegrafo stotį

Birželio 26 d. popietę, kaip praneša LITIC, 50 ginkluotų "juodųjų berečių", Sov. Sąjungos vidaus reikalų ministerijos kareivių, buvo užėmę Vilniaus centrinę telefono ir telegrafo stotį, nutraukdami ryšius pačioje respublikoje ir su visu pasauliu. Stoties tarnautojai buvo pavaryti į šalį, o kareiviai sistemingai išjunginėjo komunikacijos prietaisus. Buvo nutrauktos Vilniaus radijo transliavijos, nes buvo išjungtas elektros tiekimas ne tik telefonui, bet ir radijui. Taipogi buvo nutrauktas ryšys su Ignalinos atominė jėgaine. Lietuvos pareigūnai įspėjo šeimininkaujantiems kareiviams, kad ryšių nutraukimas su atominė jėgaine gali turėti katastrofiškų pasekmių. Kaliningrado srityje ir Lietuvoje nutrūko taip pat karinių dalių ryšiai.

• "Juodosios beretės" Vilniaus telefono ir telegrafo stotį užėmė 4:30 v. p.p. ir ją paliko 6:45 v. p.p. Sovietai pasiskelbė, kad gavę žinią, jog stotyje yra slepiami ginklai. Kareiviai iš pastato išsinešė šovinių, sprogstamosios medžiagos, namuose gamintų ginklų. Kareiviai vykdė Sov. Sąjungos vidaus reikalų ministerio Pugo įsakymą. Pastarojo pavaduotojui skambino Lietuvos atstovas Maskvoje. Toks įsakymas buvo paneigtas.

Gali pakenkti

Apie sovietų kareivių veiksmus birželio 26 d. Vilniuje rašė "The Globe and Mail" dienraštis Toronte birželio 27 d. laidoje. Šie sovietiniai veiksmai gali pakenkti M. Gorbačiovui, nes liko tik trys savaitės iki jo susitikimo su septynių, labiausiai ekonomiškai pažengusių valstybių vadovais Londone, kur jis sieks pagalbos savo ekonominėms reformoms Sov. Sąjungoje.

N. Pamčenko, sovietų vidaus reikalų

ministerijos pareigūnas, pareiškęs — sovietų kareiviai užėmę pastatą, nes jame įtarė slepiamus ginklus. Pasak pareigūno, sovietų kareiviai konfiskavę šautuvus, sprogstamąją medžiagą, bet nebuvo suėmimų.

Lietuvos pareigūnai apkaltino sovietus, pačius padėjusius ginklus provokacijos tikslams. Viena telefono ir telegrafo tarnautoja R. Uždavinienė matė kaip sovietų kareiviai įėjo į vieną kambarį, kuriame tikrai nebuvo jokių ginklų, o išėję rodė ginklus, sakydami: "Žiūrėk, ką mes radome".

Lietuvos prezidentas V. Landsbergis, po pasimatymo su Prancūzijos ministre pirmininke E. Cresson, pareiškė — sovietų veiksmai rodo, jog Maskva vykdo "teroristinę politiką". Sovietai bando išprovokuoti lietuvius ginkluotam susirėmimui, kad galėtų didele jėga sutriuškinti nepriklausomybės siekiančią respubliką. O taip pat, pridūręs V. Landsbergis, sovietai bando vakariečių reakcijas — kaip toli jie laisvai gali vartoti karinę jėgą.

"Juodosios beretės" pasiskelbė vykdžiusios vidaus reikalų ministerio Pugo įsakymą. Pastarojo įstaiga Lietuvos pareigūnams tokį įsakymą paneigė.

Per užpuolimą buvo nutrauktos Vilniaus radijo transliacijos, bet veikė slap-tas radijas ir televizija.

Įsakė ištirti

"The Toronto Sun" birželio 28 d. laidoje rašo, kad Sov. Sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas įsakė ištirti sovietų kareivių veiksmus Vilniuje (telefono ir telegrafo centro laikinas užėmimas), V. Ignatenko, kalbantis M. Gorbačiovo vardu, apkaltino prezidento priešus, norinčius pakenkti pastarojo kelionei į Londoną susitikti su 7-nių pramoninių šalių vadovais.

Prezidentas, pasak Ignatenko, buvo

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarga-chuvas de todos os tipos para homens, senhoras e crianças
Mini-sombrinhas tipo Italiano e Alemão
Vicente Vitor Banys Ltda.
Rua Coelho Barrados, 104 - V. Prudente
Fone: 274-0677, Res: 274-1886

CIRURGIÕES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas
Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 1o and.
V. Prudente - Fone: 273-6696

tuojau pat painformuotas apie įvykius Vilniuje. Jis davęs įsakymą vidaus reikalų ministeriui B. Pugo, kad būtų su-prasta, kodėl taip atsitiko. Vilniuje atitinkamą pareigūnai tiria įvykį. Tačiau vidaus reikalų ministerijos pareigūnai pažymėjo, kad telefono ir telegrafo pa-state rasti ginklai. Tokį tvirtinimą pa-aneigė Lietuvos vyriausybė.

Labai sunku esą išvengti įspūdžio, kalbėjo Ignatenko, kad tokie provoka-ciniai veiksmai neturėjo tikslo apnuodyti atmosferą, prieš M. Gorbačiovui susitinkant su kitų 7-rių valstybių vadovais Londone.

Steigia naują partiją

Reuterio agentūros pranešimu, kaip skelbiama "The Toronto Star" birželio 28 d. laidoje, sovietų vadovaujantys re-formistai veda pasitarimus su liberalinio nusiteikimo komunistais, radikalais ir centristais įsteigti naują partiją, kuri bū-tų priimtina M. Gorbačiovui. Pasitari-muose dalyvauja buvęs užsienio reikalų ministeris E. Ševardnadzė, pasaulio šachmatų čempionas G. Kasparovas, o taip pat A. Jakovlevas, buvęs artimas M. Gorbačiovo patarėjas, G. Popovas, naujai išrinktas Maskvos burmistras. A. Murašovas, vadovaujantis radikalais, pareiškęs — ne tik Gorbačiovas rems šią partiją, bet bus sudarytos sąlygos pastarajam laimėti kitų metų rinkimus.

Vienas aukšto rango vakariečių dip-lomatas naujos partijos steigimo planą avadino "instant two-party politics" (dviejų partijų politika).

Kitos žinios

— Viceprezidentas Br. Kuzmickas birželio 25 d. priėmė arkiv. A. Bačkį, kuris kaip Šv. Tėvo atstovas dalyvavo arkiv. J. Steponavičiaus laidotuvėse ir kalbėjosi Vilniaus arkivyskupijos per-tvarkymo reikalais.

— Nuo liepos 1 d. Lietuvoje atlygini-mai pakelti 30% o, o kainos — 9% o. Tėvams už kiekvieną vaiką į mėnesį bus duodama 80 rublių pašalpa.

— Birželio 26 d. Europos parlamento tarybos sesijoje buvo svarstomos Balti-jos respublikų problemos. Lietuvos pre-zidentas pabrėžė, kad pilnos Lietuvos nepriklausomybės atstatymas ir jos įtvir-tinimas yra tarptautinis, o ne Sov. Są-jungos reikalas. Sesijoje dalyvavęs Sov. Sąjungos atstovas giedojo tą pačią gies-mę — Baltijos respublikų likimas yra tik Sov. Sąjungos vidaus reikalas.

— Lietuvos ekonomikos viceministe-rio V. Navicko pranešimu, žymių Ame-rikos ekonomistų dėka yra paruošta "Baltijos respublikų ekonominė apžval-ga", kuri bus išsiuntinėta pasaulinėms organizacijoms ir bankams. J. A.

LIETUVIŲ LITERATŪROS KLAUSIMAI PIETU AMERIKOJE

Tik šių metų pradžioje mus pasiekė žinia, kad 1988 m. birželio mėn 8 d. Brazilų rašytojų sąjungos būstinėje São Paule įvyko vakarone, kurioje keturi lietuviai visuomenininkai nušvietė brazilų rašytojams įvairias lietuvių literatūros ypatybes. Ta proga buvo išleistas lankstinukas su situaciniu Lietuvos žemėlapiuku ir trumpa Tomo Venclovos lietuvių literatūros apžvalgos ištrauka, kurioje lietuvių literatūra apibūdinama kaip viena svarbiausių ir įdomiausių Rytų Europoje.

Vakaronę rudarė Brazilų rašytojų sąjungos pirmininkas, poetas Claudio Wiler'id. Pasveikinęs vakaronės dalyvius, jis pasidžiaugė reta proga arčiau pažinti lietuvių literatūrą, kuri vystėsi sunkioje carinės Rusijos priespaudoje. Išskėles ir įvertinęs lietuvių imigrantų įnašą Brazilijos ūkinei bei kultūrinei pažangai, vakaronę praversti pakvietė lietuvių kilmės rašytoją Henrique Alves, kurio iniciatyva toji vakaronė buvo suruošta.

São Paulo literatūrinio būrelio pirmininkas Alfonsas Petraitis pažymėjo, kad negalima per penkiolika minučių išsamiau nušviesti lietuvių literatūrą, kuri per 400 metų vystėsi, tautai kovojant už išlikimą bei išsivadavimą iš pavergėjų jungo. Trumpai apžvelgęs lietuvių literatūros raidą, apgailėstavo, kad nesant lietuvių rašytojų kūrinių vertimų į portugalų kalbą, brazilai negali arčiau pažinti jų veikalo.

Kun. Pranas Gavėnas ryškino lietuvių religinę poeziją, sukurtą laisvėje ir priespaudoje. Aiškino poetų išgyvenimus, beieškant Dievo. Rašytoja Halina Mošinskienė kalbėjo apie Lietuvos istorinę padėtį ir kaip ji atsispindėjo lietuvių literatūroje. Minėdamas 1863 metų sukilimą ir jį sekusį lietuvių spaudos uždraudimą, aptarė rezistencinės spaudos atsiradimą. Išryškino našius bei kūrybingus lietuvių literatūros laikotarpius. Baigdamas padėkavo Brazilijoje kūręsio ir mirusio poeto Venancijaus Ališo eilėraščių "São Bento varpai" (iš pomirtinio rinkinio Anapus marių: Chicaga, Ateities literatūros fondas, 1984). Mokyto-

ja Janina Valavičienė kalbėjo apie lietuvių tautos priespaudos laikotarpį ir apie Maironio poeziją, turėjusią didžiulę reikšmę lietuvių tautos atgimimui, o taip pat ir apie jos poveikį dabartiniams sovietinės okupacijos metais.

Pasižymėjusi japonų kilmės brazilų rašytoja Ana Suzuki, rašydama savo tik ką dabar išleistą romaną Trečioji aistros spalva, suartėjo su lietuviais, nes to romano protagonistė yra lietuvė. Rašytoja nubrėžė paralelę tarp japonų ir lietuvių kultūrų (tikra egzotika. — P.G.) Pažinusi tūkstantmetę lietuvių kultūrą, ji esanti ja susižavėjusi. Tą susižavėjimą ji ir perkėlė į savo romaną. Ji jautėsi, tartum radusi brangų radinį, kurį įjungė į savo kūrinį. Vakaronė buvo baigta São Paulo šokių ansamblio "Nemunas" pasirodymu ir lietuviškomis vaišėmis.

Skaitant apie tą vakaronę, surengtą negausaus São Paulo lietuvių visuomenininkų būrelio brazilų rašytojams, persiši mintis, kad nepalyginamai gausesnės ir kvalifikuotesnės mūsų jėgos (JAV LB Kultūros taryba, Lituanistikos katedra) galėtų ką nors panašaus suruošti, susitarus su amerikiečių rašytojais, užmezgus su jais ryšius.

Minimoje vakaronėje iškilo ir lietuvių rašytojų kūrinių vertimų į portugalų kalbą klausimas. Gal dar svarbesnis būtų jų kūrinių vertimas į ispanų kalbą. Jų pasigendama visoje ispaniškoje Pietų Amerikoje. Būtų gera, kad Lietuvių rašytojų draugija atrinktų keletą reprezentacinių lietuvių literatūros kūrinių, o JAV LB Kultūros taryba juos, išverstus į ispanų ir ar portugalų kalbą, išleistų. Žinau, kad dr. Birutė Ciplijauskaitė turi pluoštą į ispanų kalbą išverstų mūsų poetų eilėraščių. Gal ji sutiktų parengti ir pilną lietuvių poezijos vertimų antologiją. Gal dabartinės JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalia Kučėnienė, ilgesnį laiką gyvenusi Argentinoje ir mokanti ispanų kalbą, galėtų tą reikalą išjudinti iš negyvo taško.

Povilas Gaučys

AULAS

PORTUGUÊS - INGLÊS LITUANO
Tradução e versão 272-1489

DOVANA ŽURNALUI "KATALIKŲ PASAULIS"

Lapkričio mėnesio pradžioje iš Anglijos "Katalikų Pasaulio" leidyklai Vilniuje buvo pasiūsta kompiuterinė rinkimo sistema "Macintosh IICX" su priedais. Su mokesčiais ir su persiuntimu visa sistema kainavo 8100 svarų.

Šis projektas prasidėjo Ampleforth, viešint "Katalikų Pasaulio" redaktoriui kun. V. Aliuliui, MIC. Ten jis Anglijos vyskupams prasitarė, kad Lietuvoje katalikai neturi savo spaustuves. Šie pasižadėjo paremti tokią spaustuve įrengti. Prie projekto taip pat prisidėjo Londono lietuviai, kun. R. Repšys ir S. Kasparas. Nupirktoji spaustinė sistema jau laimingai pasiekė Vilnių. Šiam projektui aukotojų sąrašą paskelbsime vėliau.

S. Kasparas

VILNIAUS KREPŠININKĖS

Gegužės mėnesio pradžioje Vokietijoje lankėsi Vilniaus mergaičių krepšinio komanda "Viltis", sužaisdama keletą rungtynių su vokiečių klubais bei JAV Heidelbergio gimnazijos rinktine. Lietuvaitės buvo bent klase aukštesnės už savo varžoves, laimėdamos visas rungtynes gan aukštom pasekmėm: prieš amerikietes laimėta pasekmė 59:13, įveikiant TSV Viernheim klubą 83:46 ir Heidelbergo SC 76:41.

Trumpu laiku buvo užmegzti tarpūs ryšiai, pakviečiant Heidelbergo SC klubą dar šią vasarą atvykti į Lietuvą. Vokietės mielai sutiko, tad jų viešnagė būtų ne tik Gedimino mieste, bet ir kitose Lietuvos vietovėse. Viernheimo klubas lietuvaitėms padovanojo sportinę aprangą, keletą sportinių batukų. Vokietaitės norėtų aplankyti Lietuvą ir sužaisti rungtynes su sūpnėsnėm komandom.

Vokiečių trenerių nuomone, lietuvaitės žaisdamos Viurtenbergo ar Hesseno krašto moterų krepšinio pirmenybėse užimtų vieną iš pirmaujančių vietų. Viernheimo dienraštis, aprašydamas rungtynes pažymėjo gan aukštą lietuvaikių klasę, ką jos ir parodė rungtynėse.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO

POR CORRESPONDÊNCIA F: 273-0338

AMŽINO IŠALO ŽEMĖJE

Antanina GARMUTĖ

EŠALONAI

Savo broliams ir seserims
Sibiro tremtyje skiria

Autorė

*"Vaikai labiausiai privilegijuota
klase mūsų visuomenėje"*

V. I. Leninas

— 9 —

SIBIRAS PRAEITYJE, SIBIRAS ŠIRDYJE

Sibiras pasiliko praeityje.

Prisimenu entuziazmą, kurį patyriau, kai grįžau. Skriaudos pamirštos, niekam keršto ir pykčio nejauti — nei Didžiajam, nei jo parankiniams. Ir viskas nuostabu, ateitis šviesi. Ka nori, tą pasieksi. Kelias platus. Juo žengti padeda tėvai, atsisakydami geresnio kasnio. Mokyti ragina ("šok per klases") ir buvusią sibirietę užjaučia visi kaip vienas Kauno 13-osios vidurinės mokyklos mokytojai.

Iš tų — jaunų dienų — per visą gyvenimą nešu širdyje kilniausios profesijos žmogaus Mokytojo — vardą. Net pagalvoti nedrįsdavau kad aš galėčiau būti mokytoja. Neistengčiau nesugebėčiau taip pastebėti kiekviena mokini. O jie — matyte matė, jauste jautė mus visus ir lyg knygnešiai, nešdami šviesos spindulius, nerimavo dėl mūsų ateities. Jautriai stengėsi kompensuoti mums likimo padarytas skriaudas. Šventas žmogus Mokytojas, jeigu tai sugeba. Manieji sugebėjo. Rašau jų vardus į Atminties knygą:

Mokytojas Jonas Liūga, — nebijantis rašyti laiškus mokinei, ištremtai į Sibira.

Mokytojas Petras Matukas — tokios išminties, kad jo patarimai ir už auksą brangesni.

Mokytoja Danutė Žambienė, — jautrumas puošia ir ją, komuniste. "Kaip tu, vaikel, taip datas išimėni?" — dėstė istorija.

Mokytoja Adelė Šalčiūtė, lituanistė, — kas gali būti brangiau už lietuvių kalbą? Jos mažo namelio duris Sančių Krantuose ne veltui varščiau, nors atsilyginti neturėjau kuo.

Mokytojos Babilienė ir Babravičienė: "Visada reikia išlikti žmogumi, net pekloj".

Direktorius Pranas Kepežinskas: "Jei galėčiau niekam neleisčiau skriausti savo mokiniu".

Ne visi žmonės tokie kaip mokytojai. O šve itas lietuviškas naivume. Yra ir kitokių.

Štai isigeidei tu "sibirietė", aukštojo mokslo. Ištėjai. Apsižiūrėjo, kad tu iš TEN — lauk. O jei, neduokdie, tu — šviežiai iškeptas pedagogas? Tuoj gausi neterminuota "vilko bilietą". Iki amžiaus galo (plausi butelius alaus fabrike arba dirbsi valytoja).

— Ginsi disertacija? Nešok aukščiau bambos, Sibiras.

— Šitas darbas tau per geras, — Sibiras.

— Pageidauji tobulintis užsienyje? Tik i socialistinę šalį, Sibiras.

— Betgi rehabilitacija?

— Kaas? Tu buvai TEN?

Ir viskas. Būtu juokinga, jei nebūtu liūdna.

Tad ir veržėmės mes į mokslą ne taip kaip visi. Lyg nežmoniškas tamsybės nugalėti norėdami. Sibiro katorgos vergija paneikdami. Arba mūsų presenelių baudžiauninkų begalinį šviesos troškimą ikūnyti stengdamiesi.

Ištėjau, menu, i rusų grupę. Tyčia žinojau čia mano biografijos neknaistos Neparduos: nei Dina Skalskaja, kurios krauja tašistai traukė, nei Valia Stepanova, nuo vokiečių pabėgusi, nei Vadimas Tiščienka ar Nikolajus Ščerbina, parėję su tikrais ordiniais iš aukro frontu. Visi mes šilto ir šalto mate. Dėstytojau, daugiausiai lietuvių staliniečiai, tokius kaip aš išdavikais vadino žiūrėdami, kaip reaguosim).

Mirė Stalinas. Mes ir negalvojome verkti.

— Slava bogu, o to gruzing — dolgožiteli — tvliai pasakė man Dina Skalskaja.

Verkė mūsų dėstytojai. Ne visi. Tik tie, kuriems buvo ko verkti... Panemunėje verkė senas mano pažistamas Raudonakis. O jo žmona, sutikusi mano mama:

— Tai gal jūsų duktė pyksta ant mano vyro?

Už ką jai pykti. Mokslas sekasi, kelias klases peršoko, ir baigs mokyklą kartu su buvusiais bendraklasiais.

— A... tai gerai. Sakau, gal galėtumėte mums produktų atnešti? Turguje taip brangu.

Štai kita situacija. Panemunėje, pas artimą giminaitį sėdėjau už šventinio stalo. Greta manęs prisėdo šeimnininko motina, maloni senutė lietuviško rūpintojėlio veidu. Kitapus stalo, greta šeimnininko, isitaisė orus dėdulė, visa savo pavyza pretenduojantis į geriausiojo draugus. Prie savęs jis pasisodino savo dukrą ir žentą, aukštuosius mokslus einanti jaunima. Buvo dar keletas žmonių be ypatingu žymiu.

Senutė lietuviško rūpintojėlio veidu, kuri laika tylėjusi, atsisuko į mane ir garsiai tarė:

— Va šitas, priešais, (pasakė pavarde) tai mus su amžinatilsiu vru atvyko į Sibira vežti. Dar jis iš mūsų kumpius pasiėmė ir sau į kabiną nusinešė. — ir aš prisiminiau — kai mane vežė — ta, ristele tursenanti...

"Geriausias draugas" nė nemirktelėjo, tuoj užvedė kalbą apie šernų medžioklę. Tik jaunimas paskubėjo išnykti. (O dar kaltiname jį esant nejautru).

Sako, kad dabar žmonės eina sibirvežių pažiūrėti kaip eksponatų i zoologijos soda. Manes jie nedomina. Tik norėčiau jų vaiku ir anūku paklausti: ar daug gyvybinės erdvės ir turto "užgyveno" jiems tie "gerieji seneliai", tremdami į Sibira ir kruvinai daliai pasmerkdami savo kaimynų ir pažistamų vaikus? Ar daug?

Šiandien mes, buvę ešelonu vaikai, dar nesulaukę pensinio amžiaus, turime 40-ies metų darbo stažą. Perėję Sibiro golgotas, mes ir čia, Lietuvoje, jautėme diskriminaciją praktiškai visur ir visada. Mums reikėjo būti už žolę, žemesniems ir už vandenį tylseniams. "Kentėk nes tu buvai TEN". Nes visada atsiras nemokša, laikantis žygdarbiu juodinti tave spaudoje. O parankiniu parankinis pasakys, kad tu buvai ne Sibire, o kurorte. Kad visi mes ten tik naudojomes gamtos gėrybėmis ir vėl tapome buožėmis.

Vargas tai čia, pas mus, bendrabutyje: gyvena su dviem vaikais viename kambary, o šilta vandeni nešu iš koridoriaus galo postringauja toks.

Ar prisimenate jus, ešelonu vaikai, kaip nešdavome vandenį mes, kai temepratūra lauke būdavo minus penkiasdešimt šešiasdešimt? Kai iššaldavo visi šuliniai, išskyrus tą viena, patį giliausia? Atsimenat, koks ledo kalnas nuo privarvėjusio vandens būdavo ties juo? Kiekvienas atsinešdavom savo kibirą su ilga virve. Tą virvę isikasdavom i dantis ir, kaip pingvinai, ant pilvų, visomis keturiomis stengdamiesi išsilaikyti, šliauždavom link apšalusios šulinio gerklės: kad tik nenuslystum žemyn galva, kad tik neipultum i šulinį. Kibirą atsargiai nuleisdavom, po to šliaužte "atbuliniu būdu" atgal. Išsitrauki pusę kibiro, visa kita išsilieja, — ir eisi laimingas namo. Vis tiek vanduo geriau negu tirpintas sniegas. Suaugusieji, beje, tam nesiryždavo. Tik mes "privilegiuota klasė".

Dar atsiranda žmonių, kurie mus, buvusius sibiriečius, norėtų pagrasinti mūsų pačių pavardėmis. Koks žmogus gali bijoti savo pavardės? Aš, pavyzdžiui, ja didžiuojuosi. Su malonumu ją ir jos šaknis prisimenu. Sako, protėviui — kalviai — iš bronzos ir žalvario liejo meniškus kryžius. Tokio kryžiaus žalvaryje dūli "G" raidė — senoje sodyboje mačiau prieš karą. Mano pavarde knygnešiai nešiojo už Uralo. Vokietijoje ji mirė bado — Pirmojo pasaulinio karo beaišviu stovyklose. Sibiro Usolėje su ta pačia pavarde ir tuo pačiu kaip mano vardas istines nuo bado miršta kaimo mokytojas ir jo motina. Iš Prienu rajono Trakinės kaimo už parankių Stalino budeliai išvelka seną sergančią moterį su mano pavarde ir mano vardu. Ja sodina i vežimą ir veža numirti TEN. Jos vyro lavoną ismeta šiapus Uralo, o ja palaidoja TEN, kur net kaulai ramiai išsėtis negali. Kur yra amžinas isaias — ten laidoja negiliai. Kai po trisdėsimties metų pusbroliis nuvažiuos parsivežti motinos kaulų, ras jos kape išrausta žvėries urva, o kaukolėn suvilktuose plaukuose — jauniklių guolį. Šiurpi tikrovė. Ir ne veltui nuo amžių susiklostė mūsų tautos tradicija pargabenti iš vetur artimųjų pelenus ar kaulelius išsėti i gimtąją žemę...

(Bus daugiau)

PALIVANAS

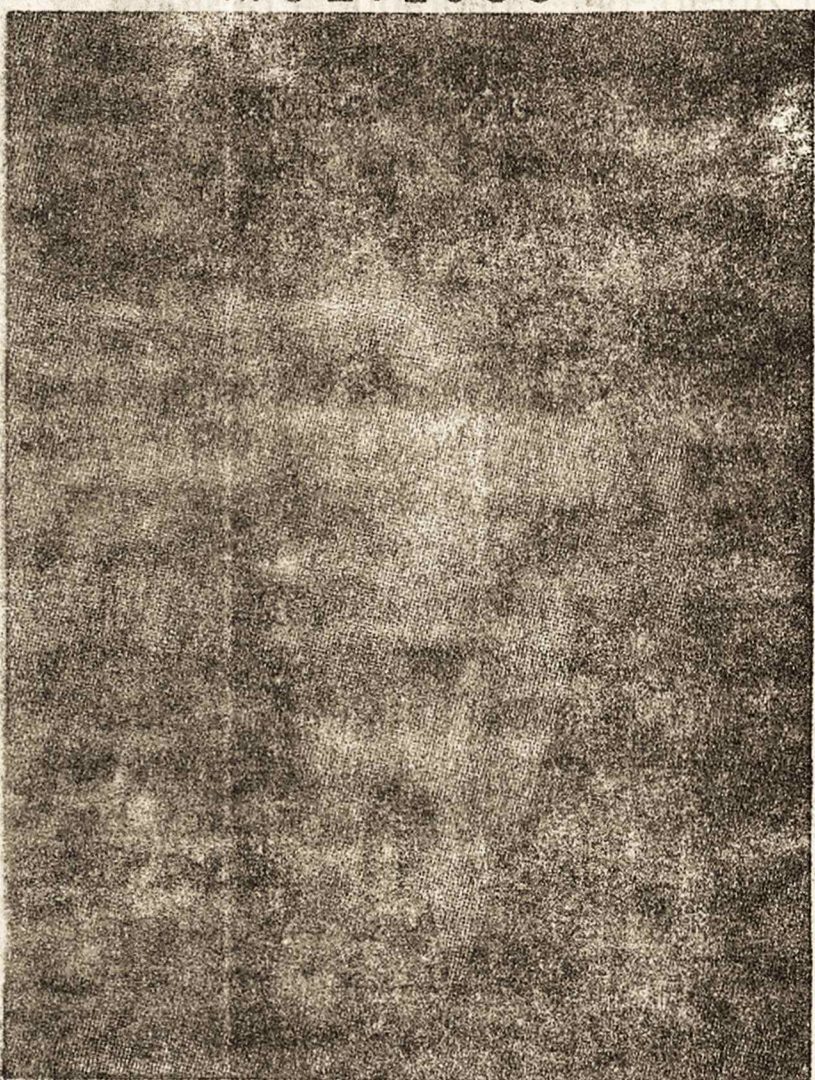
PNEUS - RODAS - BANCOS
TOCA-FITAS - ACESSÓRIOS

facilitamos o pagamento

Auto-radio 02 faixas com TV SOUND
AM/FM estéreo/TV4/TV5/TV6
Seleto local/distante para melhor
recepção de estações

AV. GOIÁS, 3324 — Tel. 441-4766
SÃO CAETANO DO SUL — SP.

LIETUVIO DAILININKO MUZIEJUS

Dailininkas LAZAR SEGALL

São Paulo Lietuvių Literatūros Rateljis gavo oficialų pakvietimą dalyvauti liepos 21 d. "Lazaro Segalo piešinių" parodos atidaryme "Museu Lasar Segall" patalpose. Paroda, kuri, atidaryta liepos 21, tęsis ligi gruodžio 1 dienos. Tai pagerbimas dailininko, paminint jo gimimo 100-tąsias metines. Išstatyta 200 jo darbų, išrinktų ir virš 1.500 jo dailinių kūrinių. Gi šiuo parodos metu vyks lygiagrečiai kultūriniai pasireiškimai, kaip dailininkų paskaitos-debatai apie Segalo meną išstatytų kūrinių pristatymas bei apibūdinimas.

Tai, sako, lietuvis dailininkas ("artista lituano", gimęs Vilniuje 1891 m.). Ir O ESTADO DE SÃO PAULO, 1991. VII.21, Caderno 2 jį pristato, apibūdina jo darbus ir iškelia jo didelį nuopelną brazilų dailėje ("ajudava o País a tomar contato com o que havia de mais avançado na arte européia de vanguarda").

Taigi, ne tik "lietuvio dailininko" darbų paroda, o jo paties vardo muziejus: MUSEU LASAR SEGAL, Brazilų Kultūros Instituto brangenybė, globojama Respublikos Prezidentūros Kultūros Sekretarijato.

O mes čia, Brazilijos lietuviai, ar ką nors apie tai žinom?

Ar žinoma ką nors daugiau apie Lasar Segall (gal būtų Lozorius Segalas)

pačioj Lietuvoj?

Parodos atidaryme, kur prisirinko daugybė, atrodė, net augštų asmenybių, iš lietuvių pusės nesant kam kitam, Lietuvai atstovavo BLB-nės p-kė p. Vera Tatarūnienė, kun. Pr. Gavėnas ir viešnia iš Lietuvos, p. Salomėja Andriukaitienė.

Halina Mošinskienė

SAULUTĖ LEIDŽIAS VAKARUOS...

ten už Itanhaem kalnų. Didysis okeanas ramiai alsuoja ir tingiai dūžta banga nusidriskusi nuostabiais mezginiais smėlio pakrantėje. Dar viens kitas mėgėjas gaivinas nuplaukęs kažkur... o pajūry telieka viens kitas meškerio tojas įbrides kantriai laukdamas paklydusios žuvytės.

Po dienos kaitros, labai malonu tuo pajūriu pasivaikščioti. Saulėlydžiu pasigerėti eina dažniausiai pavieniai svajotojai, bet daugelis pastebi vieną porelę, kuri skyrėsi iš kitų savo rimties susikaupimu lyg kokios ekstazės maldoje. Tai buvo KLEMENSAS JŪRA su savo gyvenimo drauge REGINA.

Jiedu išeidavo į pajūrį iš Suarono link Itanhaem, nes tada galėjo pilnai gerėti saulėlydžiu, kuris iš tikrųjų būdavo nuostabaus grožio ir poeto sielai šaltinis didingo įkvėpimo visos gamtos ir Dievo kūrybos.

Taip liko mano atmintyje, kaip patys subtiliausiai momentai kuklios draugystės su poetu, kai bendra TĒVYNĖS nostalgija be žodžių dalinomės, sutemoms jau slenkant grįždami atgal į Suaroną kiekvienas į savo būstinę.

Kartkarčiais aplankydavau ir vakare pasikalbėti apie kasdienybę, apie spaudą, apie skaudų lietuvių kalbos likimą išėivijos tarpe Brazilijoje.

Diskusijose vengėme "apkaltinimų", bet Klemensas ne kartą yra net taktą praradęs, išėivijos spaudoje pašaipiai atsiliepdamas apie tuos kurie tikrai yra labai daug pasitarnavę, lietuviškai kultūrai atiduodami ne vien "pinigą", bet ir savo laisvalaikį ir pastangas suartėti su "Pavergta Lietuva". Apsigyvenęs pajūriuose, jis labai nutolo nuo visų. Jo kritika buvo žmogaus, kuris viskuo yra nusivylęs. Bet esmėje, kalti ir patys išėivijos pirmūnai, visokių organizacijų vadovai ir jų valdybos, tuo netiksliai be laiko "užmirštu" kuklaus, bet stipraus lietuviško rašto ir kalbos žinovo.

Todėl ir mes tesužinojome, tik iš JAV ir Kanados lietuviškos spaudos apie Klemenso Jūros mirtį š. m. gegužės 27 d. tik po dviejų mėnesių. Nejauku.

KLEMENSAS JŪRA (JURAITIS) g. 1912.3.25 d. Saumos Būdos k. Sašnavos vls. Marijampolės apsk. Gimnazijos kurso egzaminus išlaikė prie valstybinės egzaminų komisijos 1938. Spaudoje reiškėsi nuo 1930 m. įvairiais slapyvardžiais. Po II pasaulinio karo apsigyvenęs Brazilijoje, kurį laiką redagavo "Mūsų Dienas" ir savo įsteigtą satyrinį "Garnį" paruošė kelis kalendorius, su mokytoju Simu Bakšiu parengė lietuvių kalbos vadovėlį "Tėvų Kalbą" 1954 m. Išleides keletą eilėraščių rinkinių ir prozinių dalykų bei teatrui skiriamų dalykelių. Stambiausieji ir reikšmingiausieji yra Brazilijoje parašyti veikalai, "Tėvynės Vaidila" – monografija veiklaus V. Zelinos parapijos klebono Benedikto Suginto, "Monsinjoras" labai jautriai parašyta prof. Zeno Ignonio biografiniams daviniais pajvairinta veikla Jo pašaukime ir "Praeities Kalba" Zeno Ignonio dienoraščių ištraukos.

PRANYKO DIDELIS LIETUVIŲ BICĪULIS

Dr. Paulo Zingg, ilgametis žurnalistas, Brazilijos Rašytojų Sąjungos (UBE) įkūrėjas, daugelio laikraščių bendradarbis ir, paskutiniu metu, per septynias kadencijas São Paulo Valstijos Žurnalistų Sąjungos pirmininkas, liepos 18 mirė staigaus širdies smūgio ištiktas.

Buvo didelis lietuvių bičiulis. Birželio 12 São Paulo Istorijos Institute laikė paskaitą apie lietuvių genocidą o savo organe BANDEIRA (Vėliava) išspausdino gal kaip tik paskutinį savo, kaip žurnalisto, darbą: LIETUVA KOVOJA UŽ SAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Buvo pašarvotas Valsčiaus Valdybos garbės šalinė ir palaidotas "memorjalinėse žurnalistų kapinėse". Laidotuvių lietuviams atstovavo kun. Pr. Gavėnas.

TUMKUS & TUNCKUS
MATERIAIS PARA CONSTRUÇÃO

SISTEMA AUTO SERVIÇO MAIS BARATO SEM
PERDER SEU TEMPO

Conte c/crediário mais flexível da região.

SÃO PAULO - AV. DO ORATÓRIO, 3.330 - PARQUE SÃO LUCAS - FONE: 271-3222.
SANTO ANDRÉ - R. ORATÓRIO, 4.906 - JARDIM ANA MARIA - FONE: 716-3199/415-0800
SANTO ANDRÉ - R. RIO GRANDE DO NORTE, 449 - STA. TEREZINHA - FONE: 446-2063

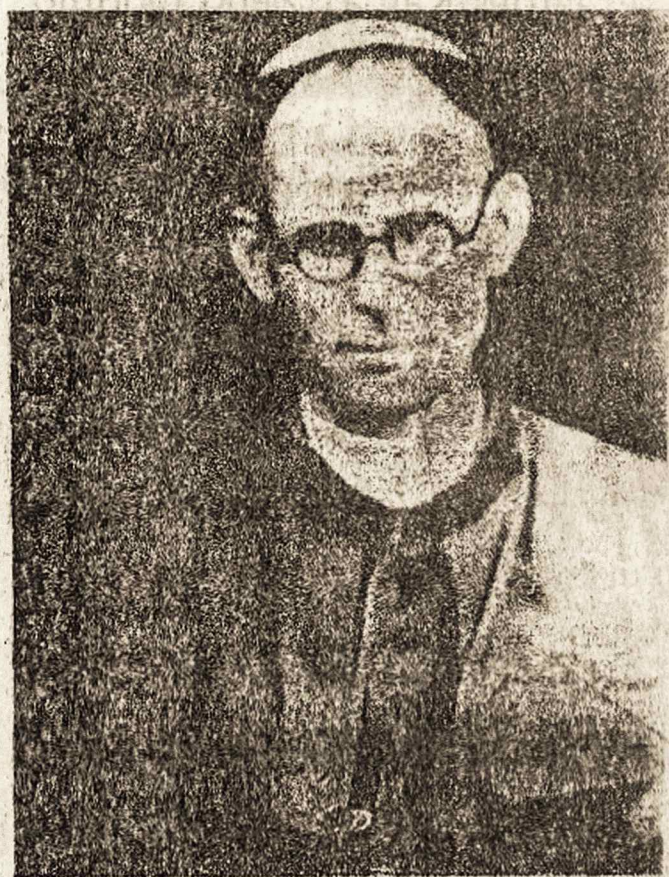

MŪSŲ ŽINIOS

PAMALDOS UŽ ARKIVYSKUPĄ

Sekmadienį, liepos 21, V. Zelinoj lietuvių bažnyčioj buvo iškilmingos pamaldos už prieš mėnesį mirusį Vilniaus arkivyskupą JULIJONĄ STEPONAVIČIŲ. Altorių supo uniformuotų "brolių" neštos Lietuvos ir Brazilijos vėliavos, piedojo Šv. Juozapo B-nės choras. Mišias koncelebravo kun. Pr. Gavėnas su kun. Petru Rukšiu (laikinais pavaduojančiu Lietuvon išvykusį kleboną kun. Juozą Šeškevičių). Buvo norima paminėti, kartu su "Išpažinėju, Kankiniu ir Tremtiniu net pačioj savo Tėvynėj" – arkivyskupu J. Steponavičium, ir visus kitus lietuvius Kankinius šiame per daug ilgam 50 metų laikotarpy.

Pamaldos užbaigtos "Viešpaties Angelas" giesme ir Lietuvos Himnu.

Vysk. JULIJONAS STEPONAVIČIUS 1955 m.

PRISIMENANT VYSKUPĄ - KOVOTOJĄ

Vila Zelina, 1991.VII.21 d.

*Teatidaro jam Viešpats dangaus
vartus,*

*kad nueitų į tą Tėvynę,
kur amžinas džiaugsmas, kur mirties
nebus.*

Tokiais linkėjimais Bažnyčia pradeda gedulingas pamaldas už kiekvieną mirusį krikščionį-kataliką. Dar tvirtesnį pagrindą turi ši įžanginė malda už mūsų mirusįjį arkivyskupą JULIJONĄ STE-

PONAVIČIŲ – Išpažinėją, Kankinį, Tremtinį jo pačioj žemiškoj Tėvynėj-Lietuvoj: Teatidaro jam Viešpats dangaus vartus, kad nueitų į tą Tėvynę, kur amžinas džiaugsmas, kur mirties nebus.

Šis Vilniaus arkivyskupo 30-tosios dienos mirties paminėjimas kaip tik apvaizdingai įeina į liūdnojo birželio 50-metinių minėjimų eigą. Ir kaip tik gyvai primena – iš vienos pusės – žiaurais, nežmoniško persekiojimo laikus, o iš antros pusės – nepaprastai tvirtą lietuvių nusistatymą, ryžtą ir gyvastingumą, kas ir šiuo metu stebina pasaulį.

Žinom Lietuvos ir lietuvių padėtį po sovietų įsiveržimo 1940 metais: atimta nusavinta betkokia nuosavybė; viešai paskelbta, kad Dievo nėra, tad ir religijos mokymas griežtai uždraustas; užimtos seminarijos; panaikinti vienuolynai; atimta betkokia religinė spauda. Vyskupati, kunigai, seselės vienuolės, ūn-to profesoriai, paprasti kaimiečiai – suimti, išvežti, nužudyti. Ištiesa jaunimo karta visai pranykusi...

Norint priminti tik Bažnyčios Ganytojus, turim pastebėti, kad visi vyskupati buvo ištraukti iš savo vyskupijų ir įvairiai kankinami: Telšių vysk. Borisevičius buvo sušaudytas, jo įpėdinis Ramanauskas – išvežtas, Kaišiadorio vysk. T. Matulionis praleido 24 metus koncentracijos stovyklose, Vilniaus arkiv. M. Reinys mirė Wladimiro kalėjime, Kauno arkiv. J. Skvireckas mirė tremtyje Austrijoj...

Julijonas Steponavičius, tapęs kunigu 1936, visoje pilnumoj išgyveno šiuos persekiojimo laikus. Po Stalino mirties kiek kumsčiui atsileidus, buvo išventintas Panevėžio augziliaru, o po dvių metų, '57-tais, Panevėžio vyskupijos ir Vilniaus ark-jos "apaštališkuoju administratorium"

Kas tuo metu valdė Bažnyčią ir net vyskopus, tai "įgaliotinis kulto reikalams". Vysk. Steponavičius vien tik Vilniuje matė uždarant 26 bažnyčias, katedrą paverstą meno galerija, Lietuvos šventojo – šv. Kazimiero bažnyčią paverstą ateizmo muziejumi (ir pats šventasis turėjo būti naktį, slapčia, perkeltas į kitą bažnyčią). Gi Julijonas Steponavičius, sostinės vyskupas, liko "paliuosuotas" iš einamųjų pareigų: paimtas ir ištremtas į mažą Žemaitijos kampelį, į Žagarės parapiją.

Kažin koks jau turėjo būti vyskupo nusikaltimas, jei užsitraukė tokią griežtą bausmę – ir tai 27 metams?

Ogi vien tik dėl to, kad vyskupas ne uždraudė savo kunigams katekizuoti vaikus. Juk jis, vyskupas, turėjo žinoti, kad sovietijoj Dievo nėra, ir kad ne tik negalima jiems kalbėti apie Dievą, apie Kristų, bet kad ir jie, neturėdami 18 metų, negali nei kojos įkelti į bažnyčią. Jis

tai žinojo, bet... nedraudė. Priešingai, kiek tik galėjo, užtarė persekiojamus kunigus, gynė kunigų seminarijos teises; skelbė ištikimybę Kristui ir Jo Bažnyčiai.

Vyskupas nebuvo nuteistas nei juridiniai pasmerktas (nebuvo už ko konkrečiai užsikabinti); valdžia tik norėjo, kad jis, nugrūstas ten į kokį Lietuvos kampelį, liktų užmirštas, niekieno nežinomas, tartum neegzistuojantis. Gi tuo tarpu Julijonas Steponavičius, ištremtas iš Vilniaus ark-jos, tapo tartum visų Lietuvos vyskupijų bei visos katalikiškos Lietuvos gyvu vadu ir ganytoju; užguitas vienam kampely, tapo persekiojamas, bet kovojančios ir nepasiduodančios Lietuvos simbolis. Jo didvyriška ištvermė kad ir sunkiausiais persekiojimo metais jį iškėlė ant žibintuvo – kad tikintiesiems šviestų kelią, o bedievius apakintų jiems neduotų ramybės. Tad jį ir laikė kiek galėdami toliau.

Tik 1980 m. rugsėjo 10 d. jam buvo leista atvykti į Vilnių atšvęsti 25 metų vyskupystės jubiliejų. Kadangi katedra buvo "meno galerija", tai jubiliejus galėjo būti švenčiamas priemiesty, šv. Mykolo bažnyčioj. Nors šventės nebuvo galima skelbti, tačiau bažnyčia vistiek prigužėjo pilna tikinčiųjų, ypač jaunimo. O popiežius Jonas Paulius II pasiuntė ilgą laišką "Garbingajam Broliui Julijonui Steponavičiui", prisimindamas jo varginą vyskupystės kelią. "Tavo ganytojiškas uolumas – rašo Popiežius –, tavo drąsa, tvirtumas negandose yra tokie, kad teisingai galima prilyginti prie Kristaus apaštalų dorybių..." Ir Popiežius pabrėžia, ką garbingasis Ganytojas jau pilnai vyko: "Būk ištvermingas, Garbingasis Broli, karštai mylėdamas Dievą, šventai brangindamas tikėjimą, ištikimai jį liudydamas bei drąsiai jį išpažindamas. O tai sudaro ne tik tavo, o ir visos Bažnyčios garbę".

Ir Popiežius priduria (su kuo ir mes baigiame): "Meldžiu Švč. Mergele Mariją, Aušros Vaetų Gailestingumo Motiną, Lietuvos Globėją ir josios Pasididžiavimą: meldžiu, kad tau duotų stiprybės, lietuvių tautai pagalbos, ir visuomet globotų tavo Tėvynę" (KPG)

UŽSIMOKĖJO UŽ MŪSŲ

João STELMOKAS	Cr 5.000,00
Anelia KANDRATOVIČ	
SILVA	Cr. 2.000,00
Alda GEVELIS DA	
COSTA	Cr. 2.000,00
Alberto PAKALNIS	Cr. 3.000,00
Felix ANDRUŠAITIS	Cr. 4.000,00
Aldona MEDZINKEVIČIUS	
GERENCSEZ	Cr. 5.000,00
Jonas NICIPORCIUKAS	Cr. 4.000,00
Tannia GROSSI	Cr. 5.000,00
Ona PAUKŠTIENĖ	Cr. 4.000,00
Ana SIDARAVIČIUS	Cr. 5.000,00

CIRURGIĀ DENTISTA

CIRANÇAS E ADULTOS
PREVENÇÃO E TRATAMENTOS
ODONTOLOGICO

Dra. Lislely Novaes Rinkevicius

HORARIO: 9-12, 13-17, 18-20

Horario a marcar Fone: 914-7293

R. Jundiapéba 473, S/3 – Vila Zelina

CEP. 03143 SÃO PAULO – SP

MŪSŲ ŽINIŲS

LIETUVA BRAZILŲ PADANGĖJ

Informacija pasiūsta Lietuvių Žurnalistų Sąjungai Vilniuje, FAXo keliu. Per vieną minutę ir 43 sekundes tenai ne tik gavo, bet tuo pačiu ir pranešė gavę. Tas pats padaryta ir su Vatikano radija.

Lietuvių Žurnalistų S-gai
VILNIUS
007 01 22 22 15 71

LIETUVA BRAZILŲ PADANGĖJ

Brazilijoje tęsiant Lietuvos genocido minėjimą pastebėti nors šie pasireiškimai

– Iš didžiausios Marijos šventovės Aparecidos lietuviai maldininkai pasiuntė atitinkamus laiškus Šv. Tėvui Landsbergiui, Bushui (JAV, Collor (Brazilija) Jelcin (Rusijos Federacija)

– São Paulo Valstijos API (Žurnalistų S-gos) p-kas Dr. Paulo Zingg po paskaitos, kurią laikė Istorijos Institute, s-gos organe BANDEIRA (Vėliava) Nr. 20 išspausdino savo straipsnį LIETUVA KOVOJA UŽ SAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ. Iliustruotas pernai lietuvių Sibire pastatytu 12 metrų kryžiumi;

– Įtakingas brazilų žurnalas VEJA (Matyk), pasiekiantis virš 4 milijonus skaitytojų, VI.26 d. laidoj pačioje pradžioje įdėjo interviu su Vyt. Landsbergiu (3 puslapiai), titulu LIETUVA LAIMĖS. Trys spalvotos nuotraukos (Landsbergis, šarvuočiai miesto gatvė, karžygių laidotuvės) su reikšmingais užrašais;

– Tas pats VEJA liepos 17 išleido "specialų" numerį, paskirdamas 24 puslapius sovietijos apžvalgai: "Antroji Rusijos revoliucija", "Mikhail ir Boris", "Imperijos agonija", "Sutrūnijusi partija". Spalvoti žemėlapiai, iliustracijos, apibūdinimas, pasisakymai, kur ypač daug simpatingo dėmesio kreipiama Lietuvai (net su liet. anekdotais);

– Laikraščio MŪSŲ LIETUVA priedas portugališkai pateikia UBE (Brazilijos Rašytojų S-gos) valdybos direktoriaus (Henrique Lošinskas Alves) apžvalgą "Įvykių šventimas" – įvairūs minėjimai, Prano Gavėno "Emblematišką penkiasdešimtmetį;" su platesne apžvalga ir paskata 'O ką mes?', solidarumo pareiškimus, kuriuos pasiuntė São Paulo burmistras Luiza Erundina de Souza, São Paulo Valstijos Juridinės Asamblėjos p-kas Carlos apolinario, São Paulo Valstijos gubernatorius Luiz Antonio Fleury Filho, Teisingumo Ministeris Karbas Passarinho;

– Birželio 14-os proga iš Brasilijos

Sveikiname

šv. ONOS – vardinių ir tą pačią dieną gimtadienio proga "Mūsų Lietuvos" bendradarbe – talkininke

ONA GORSKIENE

Jai linkime geros sveikatos, daug laimės gausios Dievo palaimos.

ML vos Red. Adm. ir bendradarbiai

(sostinės) "Apaštališkoji Nunciatura sveikina. ir dėkoja už informacinę brošiūrą su priminiu 'Maldos Dienos už Lietuvą' "

Apie arkivysk. Steponavičiaus mirtį buvo informuoti Br. Vyskupų K-jos p-kas Dom Luciano, Brazilijos primas kard. Dom Lucas, São Paulo kardinolas, spauda. Informacinis straipsnis: "Primeriant vyskupą kovotoją" – Iškilmingos pamaldos už Velionį São Paule lietuvių bažnyčioje 21, sekmadienį, paminint ir Sibiro kankinius.

Pranas Gavėnas

KARDINOLO SOLIDARUMAS

TELEGRAMA
PADRE GAVĖNAS
RUA JUVENTUS, 28
SÃO PAULO/SP (03124)

OCASIÃO CELEBRAÇÃO 30º DIA
FALECIMENTO PRANTEADO ARCEBISPO STEPONAVIČIUS ARQUIDIOCESE S.PAULO MEU INTERMÉDIO OFERECE SOLIDARIEDADE PRECES QUERID COMUNIDADE LITUANA BENÇÃO ESPECIAL

CARDEAL ARNS UŽUOJAUTA ARKIVYSKUPI MİRUS

Tuo pačiu FAXo keliu buvo pasiūsta ir užuojauta.

São Paulo, 1991. VII.11 d.

Jo Eminencijai
Lietuvos Kardinolui
KAUNAS

Eminencija,

iš spaudos sužinoję apie Vilniaus Arkivyskupo JULIJONO STEPONAVIČIAUS MIRTĮ, siunčiame giliausią užuojautą Jūsų Eminencijai ir, pr Jus, visai Lietuvos Bažnyčiai. Liūdime netekę tokio kilnaus Ganytojo; bet tuo pačiu ir didžiuojamės, kad Jo Asmeny Katalikų Bažnyčia rado dar kitą neeilinį Kankinį, ištikimą ir ištvermingą Kristaus ir jo Bažnyčios Liudytoją.

Informavau Brazilijos Vyskupų Konferencijos p-ką arkivysk. Dom Luciano Mendes, Brazilijos Primą kardinolą Dom Lucas Neves, São Paulo arkivysk. kard. Dom Evaristo Arns, didelį kovoto-

ją už lietuvių teises. Curitibos arkivysk. Dom Pedro Fedalto ir brazilų spaudą.

Liepos 21, sekmadienį, São Paule, lietuvių bažnyčioje, vyks iškilmingos pamaldos už garbingąjį Velionį ir, kartu, Lietuvos Kankinių pagerbimas

Pietų Amerikos Lietuvių Kunigų
V-bės vardu

kun. Pranas Gavėnas, SDB

Lietuvių Žurnalistų S-gai
VILNIUS
007 01 22 22 15 71

su prašymu perduoti
Kard. V. Sladkevičiui

BRAZILAS LIETUVOJ

Kretinga, 1991 m. liepos mėn. 08 d.

Brangieji kun. Pr. Gavėnas,
Petras Ruksys ir Petras Urbaitis

Štai aš Lietuvoje.
Esu labai laimingas.
Dabar man reikia daug lietuvių kalbą mokytis.
Būsiu Lietuvoje iki rugpiūčio 30.

Viso gero

Kun. Juozas Minderis, Scj.

NAUJAS KRIKŠČIONIS

Birželio 30 šv. Kazimiero koplyčioje buvo pakrikštytas VICTOR GEORGE STOCKŪNAS JUNIOR, Vicor, George ir Nancy Narbutis Stockūnų sūnus. Šeima gyvena Parque São Lucas. Gausios Viešpaties palaimos naujam krikščioniui ir jo tėveliams.

MŪSŲ MİRUSIEJI

MOTIEJUS SEJŪNAS mirė liepos 15 d. šv. Vincento senelių namuose, S. Bernardo do Campo. Paliko sūnų Antaną su šeima. 7-tos dienos mišios buvo V. Zelinaj sekmadienį, liepos 21 d.

PETRONĖLĖ DRAUGELYTĖ VOSYLIENĖ mirė João XXIII ligoninėje liepos 26 dieną. 7-tos dienos mišios bus ketvirtadienį, rugpiūčio 1 dieną 19:30 val. V. Zelinaj bažnyčioje.

TEKLĖ MACKEVIČIENĖ mirė liepos 28 dieną. Ilgą laiką gyveno V. Zelinaj, O paskutinius 4 metus São Mateus. 7-tos dienos mišios bus šeštadienį, rugpiūčio 3 dieną, 19:30 val. V. Zelinaj

MŪSŲ ŽINIOS

SPAUDOS BĖDOS

Atrūdo, kad toks titulas jau per daug dažnai pasirodo ML-je. Faktas yra kad tų bėdų vis daugiau atsiranda.. Buvo rašyta, kad ML nebeturi spaustuvininko, taigi reikia patiems spausti laikraštį. Spausdinant paskutinį numerį, sulūžo mašina ir reikėjo šaukti techniką. Už jo darbą reikėjo sumokėti Cr\$: 32.000,00. Tikimės, kad pataisius mašiną, laikraštis išeis geriau, nors ir su skola ant pečių.

DOSNŪS IR SUSIPRATĘ LIETUVIAI

Iš Petropolisio mus netikėtai aplankė OTTO ir AUŠRA ŠIMKEVIČIAI visiems gerai pažįstami savo dosnumu lietuviai. Neatvyko tuščiom, bet atvežė vertingų lipinėlių trispalve, Vytim ir įrašų LITUANIA LIVRE. Tai labai gražus lipinėlis ir yra konkreti mūsų "PAGALBA LIETUVAI" vajui. Parduo tu lipinėlių peinas eis "PAGALBA LIETUVAI" fondui. Pirkdami šį lipinėlių netik papuošite savo automobilį, bet taip pat paremsite laisvės siekiančią Tėvyne.

Otto ir Aušra Šimkevičiai vis dar mus stebina savo gražiais sumanymais ir dosnumu. Mes labai vertiname jų darbą lietuviybei ir širdingai dėkojame.

Svečiai taipogi paliko stambiają auką MŪSŲ LIETUVAI. Dėkojame už paramą mūsų spaudai. Sveikiname taip pat, nes prieš kiek laiko tapo seneliais: dukte ir žentas susilaukė pirmagimio.

RUGPIŪCIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį šį mėnesį ir linkime daug sėkmės.

- 01 – Henrique Sinopolis
- 04 – Elaine Cristina Kozakas Magila
- 08 – Jonas Jodelis
- 09 – Margarete Bumblis Steponaitis
- 14 – Elena Pupelis
- 14 – Silvia Bendoraitis Machado
- 24 – Albina Ambrozevičius
- 24 – Angelina Tatarūnas
- 24 – Victor Dzigan
- 25 – Vytautas Tumas
- 26 – Helenice Kairis Colella
- 31 – Austina G. S. Stankevičius

Santiago

Sajungos-Aliança
Valdyba

PARAMA ML-vai

Otto Aušra Sinkevičius... Cr.38.000,

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA, tai išrašyti čekį Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu paštu.

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJA LIDIJA VANCEVIČIENĖ

vyro STASIO VANCEVIČIAUS trečių mirties metinių
proga (liepos 30 d.)

Širdingai dėkojame poniai už paramą spaudai. Reiškiame
pagarbą dideliu spaudos darbuotojui ir ML-vos bendradarbiui
a.a. Stasiui Vancevičiui.

Redakcija ir Administracija

FESTA DA "NOITE LITUANA" CONFIRMADA

A Comunidade Lituana Brasileira, informa ao público em geral, que será realizada no dia 14 de Setembro do corrente ano, com início às 19:30 hs., a já tradicional e conhecida Festa de nossa Colônia, denominada "Noite Lituana".

Serão vendidos convites ao preço de Quinhentos Cruzeiros, individuais, e que darão direito ao sorteio de dois brindes. A consumação será cobrada à parte do convite.

A festa será realizada nos salões da Aliança-Sajunga, à Rua Lituânia, nº 67, Moóca, Moóca, com apoio desta entidade.

As adesões poderão ser confirmadas pelos telefones 826-9314 c/ Dr. Antonio Šiaulyš; 441-6790 c/ Adilson e com Marcelo Šapola pelo telefone 63-7535, Dona Vera Tatarūnas 63-7344.

A arrecadação auferida será repassada para a comissão organizadora do VII Congresso Mundial da Juventude Lituana.

Contamos com a sua participação, inclusive, se possível, com doação de prendas para sorteios, que poderão ser entregues no dia da Festa.

A todos o nosso muito obrigado.

Comissão Organizadora
Festa Lituana

COMUNIDADE LITUANA BRASILEIRA

*Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba
lietuviškai... Ar tu vienas iš jų?*

SAJUNGA

ALIANÇA

TEVU DIENA

RUGPIŪCIO 4 AGOSTO – SEKMADIENI, 13 VALANDA

RUOŠIA PIETUS

UŽSISAKYTI IŠ ANKSTO Tel: Saldys-273.32.24 Jenny-887.64.23
Wilma-278.65.00

RUA LITUANIA, 67 — Moóca — S-gos Namai